

واحد تحقیق و توسعه : شرکت معدن رشد گرگان

عنوان : Diarrhea in calf

سایت : WWW.MadanRoshd.ir

(دکتر محسن عبدالوند - دکتر فاطمه سادات هدايتی)

منبع : 1.The Merck veterinary manual

پست الکترونیک : Info@MadanRoshd.ir

تلفن : ۰۱۷۳۵۷۵۳۲۱۴-۱۵

2.Novartis Animal Health US, Inc ,2009

تاریخ : ۱۳۸۸/۶/۱۵

اسهال در گوساله

عامل	زمان بروز	رنگ مدفوع	شرح
<i>E. coli</i>	۰-۳ روزه	سفید یا زرد مایل به مشکی	شروع ناگهانی، اسهال شدید و بدبو که ممکن است همراه با لکه های خون باشد، افسردگی، زمین گیری، ممکن است درجه حرارت بدن بالا باشد اما اساساً نرمال یا پایین است. در صورتیکه درمان سریع صورت بگیرد، شانس زنده ماندن زیاد است.
<i>Clostridium perfringenes</i>	۲ روزه تا ۲ ماهه	خونی	افسردگی، ضعف، اسهال خونی، درد شکمی، گاهی حرکات پدالی، سابقه مرگ ناگهانی در عرض چندساعت، اغلب گوساله های شیري پرخور درگیر می شوند.
<i>Rotavirus</i>	۵-۱۵ روزه	زرد	اسهال آبکی زیاد، گوساله ها باید سریعاً تحت درمان قرارگیرند. در طی چند روز با تجویز الکترولیت ها و مایعات و تغذیه خوب درمان می گردند.
<i>Coronavirus</i>	۵-۱۵ روزه	سفید تا زرد	میزان زیادی اسهال شل تا آبکی که معمولاً همراه با مقدار زیادی موکوس می باشد. اسهال برای ۳ تا چند روز مقاومت می کند و گاهی مزمن می شود، افسردگی خفیف.
<i>Cryptosporidium</i>	۵-۲۰ روزه	زرد تا قهوه ای	اسهال خامه ای مزمن همراه با حبابهای گاز که گاهی به درمان پاسخ نمی دهد، بی اشتهايي، از دست دادن وزن، گاهی علائم سیستم عصبی نیز مشاهده می گردد.
<i>Salmonella typhimurium</i>	۲-۱۲ هفته	زرد تا قهوه ای	اسهال بدبو، چسبناک خميري تا رشته ای مایع همراه با خون، فیبرین و میزان زیادی موکوس و تکه هایی از مخاط روده، سپتی سمی، تب بالا، افسردگی، زمین گیری، کوما، گوساله ها به سرعت وزن بدن خود را از دست داده و غلي رغم درمان سریع تلف می گردند.
<i>Dietary causes: lactic acidosis, grain overload, milk replacer</i>	۳ هفته تا ۱۲ ماهه	روشن	حجم زیادی از اسهال خميري با قوام ژلاتینی و بوي ترشیدگی که همراه با تکه های هضم نشده غذا می باشد. در ابتدا گوساله هوشیار و با اشتها می باشد و در نهایت در صورتیکه غذا مناسب نباشد، ضعیف و لاغر می گردد. استفاده بیش از حد از شیرهای صنعتی سبب حساسیت (آلرژی) می شود.
<i>Coccidiosis (Eimeria spp)</i>	۱-۱۲ ماهه	خونی	اسهال همراه با خون و بافتهاي مرده، دهیدراتاسون، عفونت در طی چند هفته کنترل می گردد.
<i>BVD</i>	نوزاد تا بالغ	-	معمولاً عفونت تحت کلینکی می باشد. اسهال آبکی که ممکن است همراه با موکوس یا خون باشد. ضایعات دهانی، زخم و خونریزی در دستگاه گوارش و خروج ترشحات از بینی.

کنترل و پیشگیری:

- ۱- مراعات اصول بهداشتی و ایجاد شرایط بهداشتی مطلوب
- ۲- انتخاب حیوانات مقاوم از نظر ژنتیکی، تغذیه خوب، مکان مناسب
- ۳- جدا نمودن دامهای بیمار از گله
- ۴- به حداکثر رساندن ایمنی غیر اختصاصی گوساله های تازه متولد شده با استفاده از مصرف کلستروم در ساعات اولیه تولد (هر گوساله می بایست حداقل ۴ لیتر آغوز در طی ۶ ساعت اولیه تولد دریافت نماید).
- ۵- افزایش ایمنی اختصاصی گوساله های تازه متولد شده با واکسیناسیون
- ۶- افزایش ایمنی گوساله ها توسط واکسیناسیون گاوهای آبستن (۶ هفته و مجدداً ۲ هفته قبل از زایمان) که شامل واکسیناسیون علیه *E. coli* ، *Rotavirus* و *Coronavirus* می باشد که بدین وسیله آنتی بیوتیکهای موثر از طریق آغوز وارد بدن گوساله می گردد.
- ۷- مراقبت و تحت نظر گرفتن گوساله های بهبود یافته از اسهال

درمان:

درمان شامل جایگزین نمودن مایعات و الکترولیت ها و تغییر جیره غذایی، تزریق آنتی بیوتیکها و ایمنوگلوبین ها و استفاده از داروهای ضداسهال می باشد. تجویز الکترولیتها و مایع درمانی مهمترین بخش درمان می باشد که باید به سرعت و پیش از آنکه دام دهیدراته شود (علائم دهیدراتاسیون دام ظاهر نمی گردد مگر اینکه گوساله حداقل ۶٪ از آب بدن خود را از دست بدهد) انجام گیرد. مایعاتی که بکار می رود باید همزمان انتقال سدیم، گلوکز و آمینواسید را افزایش دهد و نیز شامل سدیم،

گلوکز، گلايسين، پتاسيم و بيكريناتها يا سترات يا استات وابسته به بيكرينات باشد. مايعات صنعتي مختلفی وجود دارد كه يا توسط بطري و يا لوله معدی خورنده می شوند و می بایست تا زمان رفع كمبود مصرف شوند. لیکن هنوز استفاده از شیر در زمان اسهال مورد بحث می باشد. شیر اگر چه سبب افزایش حجم مدفوع می شود در عین حال انرژی لازم را برای گوساله فراهم می کند و سبب افزایش التیام روده می گردد. گوساله نیاز به انرژی زیادی دارد و الكترولیتها به تنهایی نمی توانند تمام انرژی مورد نیاز را تامین نمایند، بنابراین قطع شیر نباید بیش از ۲۴-۳۶ ساعت به طول انجامد. گوساله هایی كه هنوز زمین گیر نشده اند و می توانند عمل مکیدن را انجام دهند معمولاً تنها با تجویز الكترولیتهاي خوراکی درمان می گردند. گوساله هایی كه زمین گیر و ضعیف شده و بیشتر از ۸٪ آب بدن خود را از دست داده اند احتیاج به الكترولیت و مايع درمانی وریدی دارند، این گوساله ها معمولاً اسیدوتیک می باشند و با تزریق مايعات ایزوتونیک (۱۳gr/l) مانند بيكرينات سدیم به میزان ۱۰۰ mg/kg برای مدت بیش از ۴-۶ ساعت درمان می شوند. به دلیل آنكه گوساله ها مکرراً دچار كمبود گلوکز می شوند، اضافه نمودن ۲۵-۲۰ گرم گلوکز به محلول بيكرينات می تواند مفید باشد. علاوه بر تزریق وریدی محلولهاي بيكرينات، می بایست استفاده از محلولهاي الكترولیتی فیزیولوژی به میزان ۸-۵ ml/kg/hr به مدت بیش از ۲۰ ساعت ادامه یابد. مصرف بیشتر از این مقدار بستگی به شدت اسهال دارد. همچنین استفاده از محلولهاي خوراکی علاوه بر تزریق وریدی موثر می باشد.

استفاده از آنتی بیوتیکها تنها در موارد اسهالهاي میکروبی موثر می باشد. روش تجویز می بایست خوراکی و بر اساس تست حساسیت میکروبی صورت گیرد. در صورتیکه بیماری سپتی سمی شود، تجویز صفاقی آنتی بیوتیکها نیز ممکن است انجام شود. داروهای مختلفی نظیر *flunixin meglumine*, *indomethacin*, *loperamide* و *bismuth subsalicylate* خاصیت ضد التهابی و ضد ترشحي دارند و در درمان اسهال استفاده می گردند.